

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Nevena Krivokapić, Stojan Marković, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Marija Kordić, Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Petar Jeremić, Vladimir Radomirović, Ivana Stjelja i Dragan Đorđević, na sednici održanoj 26.5. 2016. godine, većinom glasova, izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstovima "Gejevi sire sidu po Srbiji" i "Gejevi su bolesni. Taj problem se mora iskoreniti", objavljenim na naslovnim stranama u brojevima od 16-17. i 18. aprila, dnevni list "Srpski telegraf"

1. prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije, po kojima je novinar obavezan da: tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, kao i da pravi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja,

2. prekršio je tačku 1 Odeljka IV (Odgovornost novinara) o obavezi novinara da se suprotstavi svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja,

3. prekršio je i tačku 4 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i treba da učini sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.

OBRAZLOŽENJE

Udruženje građana "Parada ponosa Beograd" i Stefan Radović podneli su odvojene žalbe istog sadržaja, smatrajući da su naslovima stranama "Srpskog telegrafa" prekršene odredbe Kodeksa novinara koje se odnose na zabranu diskriminacije i govora mržnje, odnosno da je list "na udarnim pozicijama promovisao govor mržnje prema LGBT zajednici. Kad je reč o prvom tekstu, podnosilac žalbe je naveo da "senzacionalistički naslov prati i fotografija mladića koji raširenih ruku drži zastavu duginih boja, čime se implicira da je i zalaganje za ljudska prava LGBT osoba nešto što je opasno, bolesno i ugrožavajuće. Na narednoj naslovnoj strani citira se, navodno, partijarh Srpske pravoslavne crkve, kao i Miljko Ristić, koji iznosi slične diskriminatorne stavove.

U odgovoru na žalbu Milan Lađević, glavni urednik lista naveo je da je žalba besmislena i neosnovana, jer list nije promovisao govor mržnje prema LGBT zajednici, niti je pisao o celoj LGBT zajednici. Naprotiv, istakao je, sporni naslovi su objavljeni upravo u interesu gej zajednice, jer je list imao nameru da ukaže na opasnost sa kojom je gej zajednica suočena danas u Srbiji. "U člancima koji prate sporne naslove nema nikakvih novinarskih interpretacija, već su samo prenete izjave zdravstvenih radnika, javnih ličnosti, poglavara SPC", navodi se u odgovoru na žalbu i dodaje da su prenete u celosti i izjave LGBT aktivista, što ukazuje da "Srpski telegraf" ni na jedan način ne pravi razliku niti nejednako postupa prema bilo kom licu na osnovu njegovog ličnog svojstva, niti izražava ideje i informacije ili prikazuje poruke kojima se podstiče diskriminacija. Naslov "Gejevi sire sidu po

Srbiji” je klasičan primer senzacionalističke obrade rezultata istraživanja zdravstvene ustanove, dok je naslov teksta u narednom broju vrednosni sud partijarha, što nije neobično, budući da većina hrišćanskih crkava homoseksualnost vidi kao fiziološki poremećaj, ističe se, između ostalog, u odgovoru na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe ocenili su da je Kodeks prekršen ne sadržajem tekstova, već njihovom opremom. Naslov “Gejevi sire sidu po Srbiji” ne odgovara sadržaju istraživanja koje ukazuje na porast broja ljudi koji su zaraženi HIV-om nezaštićenim analnim odnosom, a oba naslova, kao i način na koji su tekstovi plasirani su veoma tendenciozni i manipulativni. Objašnjenje glavnog urednika da je reč o senzacionalističkoj obradi teme nije prihvatljivo kao opravdanje za iznošenje netačnih tvrdnji i optuživanje cele LGBT populacije za širenje zaraze, što ima diskriminatorni karakter. Istraživanje Instituta “Batut” “Srpski telegraf”, po oceni Komisije, nije, kako tvrdi, iskoristio da ukaže na to kako se virus širi i kako se zaštititi od toga, već, ovakvim izveštavanjem, širi mržnju prema čitavoj jednoj manjinskoj zajednici. Zbog toga je Komisija jednoglasno odlučila da su prekršene odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu diskriminacije, na koje je ukazao i podnosilac žalbe.

Osim toga, Komisija je ocenila da su prekršene i odredbe koje se odnose na istinitost izveštavanja, jer u istraživanju na koje se list poziva nema potvrde za tvrdnje iznete u naslovu i podnaslovu, već je reč o spekulacijama i nagađanjima koji se plasiraju kao činjenice. Devet članova Komisije za žalbe glasalo je da su prekršene i ove odredbe Kodeksa, dok su dva člana bila “protiv”. Zbog svega navedenog, Komisija je “Srpskom telegrafu” izrekla javnu opomenu.

Novi Pazar, 26.5.2016.

Predsedavajuća

Nevena Krivokapić